

Onderwerp **Reactie op accountantsverslagen voormalige gemeenten
Groningen, Haren en Ten Boer**

Steller **W. Veenstra - Bokma**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 61 83 Bijlage(n)

Ons kenmerk

Datum 19-06-2019 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte leden van de raad,

We kijken terug op een bijzonder jaar. Op 10 juli 2018 werd het voorstel tot samenvoeging van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer per 1 januari 2019 aangenomen door de Eerste Kamer. Deze herindeling brengt met zich mee, dat we de jaarrekeningen van de drie voormalige gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer aan u als raad van de nieuwe gemeente Groningen ter vaststelling voorleggen. De jaarrekeningen van de voormalige gemeenten zijn door de accountants van deze gemeenten getoetst. Op 27 juni bracht PwC voor de gemeenten Groningen en Ten Boer een accountantsverslag uit over de controle van deze jaarrekeningen. BDO bracht voor de gemeente Haren op 19 juni haar accountantsverslag uit. Met deze brief reageren wij op een aantal adviezen en bevindingen van de accountants.

Het opstellen en controleren van de jaarrekening vraagt elk jaar weer een aanzienlijke inspanning. Zowel PwC als BDO geven aan dat de samenwerking constructief en plezierig is verlopen. We zijn tevreden met de goedkeurende verklaringen van de voormalige gemeenten Groningen en Ten Boer. We zijn teleurgesteld over de afkeurende verklaring van Haren. We geven u een toelichting op het oordeel per afzonderlijke gemeente. Voor een uitgebreid verslag verwijzen wij graag naar de betreffende accountantsverslagen.

Voormalige Gemeente Groningen: Goedkeurende verklaring

We zien dat het ingezette ontwikkeltraject om te komen tot structurele verbetering van kwaliteit en interne beheersmaatregelen zijn vruchten afwerpt. Dit wordt ook bevestigd in het rapport van PwC. Desondanks zijn er nog diverse aandachtsgebieden waar we ons op willen verbeteren.

Ruimtelijk Domein

Het is goed door PwC bevestigd te zien dat de stevige inzet op de doorontwikkeling van het Grondbedrijf haar vruchten afwerpt. Het resultaat van de herzieningen van de grondcomplexen laat zien dat er een solide en gedegen basis ligt voor de toekomst. Dit komt ook tot uitdrukking in het accountantsverslag. Het beperkte aantal kanttekeningen heeft onze aandacht en wordt actief opgepakt. Gezien de forse

en ambitieuze opgave van gemeente Groningen blijven we investeren in: organisatie, opdrachtgeverschap en besluitvorming, werkprocesverbetering en -optimalisatie, versterken instrumentarium en kennisontwikkeling.

Sociaal Domein

Ook hier ziet PwC dat er een aantal verbeteringen is ingezet. Financiële stromen zijn beter inzichtelijk gemaakt. Wij hebben vroegtijdig met PwC afgestemd hoe we de verantwoording, aanbevelingen en verbeterpunten in het proces van voorgaand jaar op gingen pakken. Het is ons niet altijd gelukt om de gevraagde informatie ook tijdig en in één keer goed aan te leveren. Hier gaan wij komend jaar zeker op inzetten. Wij nemen de aanbevelingen van PwC ter harte en vertalen dit in een plan van aanpak. Evenals voorgaand jaar zijn er fouten en onzekerheden geconstateerd met betrekking tot de prestatielevering van de zorg en de productieverklaringen. Dit ondanks dat er veel inspanning is geleverd om deze prestatielevering aan te tonen. We gaan in 2019 verder met de ingezette inspanningen en zetten in om deze prestatielevering van de zorg meer onderdeel te laten zijn van de interne beheersing.

Bedrijfsvoering

Eén van de boodschappen van PwC is dat er belangrijke stappen worden gezet naar structurele borging van de interne beheersing in Groningen middels het “Verbeterprogramma Financieel Administratieve Beheersing”. 2019 is een belangrijk jaar om op veel dossiers (bijvoorbeeld inrichting van de visie op control en verder investeren in het team Auditing) resultaten te bereiken. Wij onderschrijven deze boodschap.

Er zijn fouten geconstateerd op het gebied van Europese aanbestedingen. De aanbevelingen van PwC nemen we mee in de actualisatie van ons inkoopbeleid.

Algemeen

PwC geeft aan dat ons weerstandsvermogen is gedaald ten opzichte van vorig jaar, maar voldoende blijft conform uw kader. Door het beperkte overschot op ons weerstandsvermogen is risicomanagement nog meer van belang. Wij delen het advies van PwC tijdig te anticiperen op dreigende risico's om te voorkomen dat ons weerstandsvermogen ontoereikend wordt. Bij de behandeling van de begroting 2019 is uitvoerig stilgestaan bij de financiële positie en de ontwikkeling van het weerstandsvermogen in de komende jaren.

Verder vraagt PwC aandacht voor de governance op de verbonden partij Meerstad. Meerstad wordt in veel gevallen gezien als onderdeel van de gemeente Groningen. Het betreft echter een zelfstandige organisatie. Het is hierin belangrijk om in de governance rondom Meerstad te zorgen voor een zuivere scheiding van rollen. Wij zien evenals PwC het belang van een zakelijke houding in deze.

Voormalige Gemeente Haren: Afkeurende verklaring

Wij betreuren het dat we een afkeurende verklaring hebben ontvangen voor de gemeente Haren. Feitelijk wordt de afkeuring veroorzaakt door verslaggevingskwesaties. In het kader van de herindeling en de daarmee gepaard gaande harmonisatie van regelgeving, vonden wij het belangrijk dat de individuele gemeenten voorafgaand aan deze herindeling hun balansposities 2018 beoordeelden. Vanuit deze beoordeling vonden wij het noodzakelijk een tweetal afwaarderingen te doen, welke nu ten grondslag liggen aan de afkeurende verklaring.

De grootste afwaardering betreft de afboeking van geactiveerd onderhoud wegen tot en met 2014. Tot en met 2014 werden alle uitgaven aan het wegennetwerk in een jaarschijf geactiveerd. Een deel van deze uitgaven heeft betrekking op onderhoud. Over de interpretatie van de BBV-regelgeving hebben we uitgebreid gesproken met BDO. BDO stelt dat in het kader van bestendige gedragslijn dit onderhoud geactiveerd moet blijven. De gemeente is van mening dat, geleerd hebbende van de afkeurende verklaring Groningen 2016, deze activering niet voldoet aan het BBV en dus moet worden gecorrigeerd in de jaarrekening 2018. BDO geeft aan dat de afboeking in de openingsbalans meegenomen had kunnen worden als harmonisatie van grondslagen. Wij vinden dat het hier echter gaat om het juist toepassen van de regelgeving en daarmee is het geen harmonisatie effect.

Daarnaast zijn fouten geconstateerd op het gebied van Europese aanbestedingen. Zonder de hierboven genoemde bevinding inzake het afwaarderen, zou dit tot een verklaring met beperking inzake rechtmatigheid in de controleverklaring hebben geleid en dus niet tot een afkeurende verklaring.

Er heeft ambtelijk overleg plaatsgevonden met de provincie Groningen over de afkeurende verklaring voor Haren. Omdat de afkeuring betrekking heeft op een verslaggevingsissue verwachten we geen negatieve consequenties vanuit de provincie en het Rijk.

Voormalige Gemeente Ten Boer: Goedkeurende verklaring

Ten Boer rondt haar laatste jaar van samenwerking met PwC af met een goedkeurende verklaring. In het Sociaal Domein is een beperkt aantal fouten en onzekerheden geconstateerd; deze hebben vooral betrekking op de prestatielevering van de zorglasten. We scherpen het proces hieromtrent in 2019 verder aan met de ingezette lijn binnen de nieuwe gemeente Groningen. De aanbevelingen van PwC nemen we hierin mee. Voor wat betreft de grondexploitatie Dijkshorn onderschrijven we de positieve ontwikkelingen van deze grondexploitatie die PwC in haar rapport schetst.

Verder heeft PwC in het kader van de herindeling specifiek aandacht geschonken aan de waardering van activa en opgenomen verplichtingen. Dit heeft niet geleid tot correcties. PwC concludeert dat de inschattingen ten aanzien van waardering van het vastgoed evenwichtig tot stand zijn gekomen.

Overige adviezen en aanbevelingen

In de accountantsverslagen staan meerdere adviezen en aanbevelingen waarop we in deze brief verder niet in gaan. Deze adviezen en aanbevelingen onderschrijven we en nemen we over.

Tot slot

Wij vertrouwen erop u met deze brief voldoende geïnformeerd te hebben over onze reactie op de bevindingen en aanbevelingen van de accountants bij de Gemeenterekeningen 2018.

Wij danken PwC en BDO voor de samenwerking in het rekeningtraject 2018.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Diana Starmans

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.